

ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน
ในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย

Student's Satisfaction with Research-Based Learning Management in the
Course of Literature Theory and Teaching Thai Literature

ทรงภพ ขุนมธุรส (Songphop Khunmathurot)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Assistant Professor, Faculty of Education, Naresuan University

กาญจนา วิชญาปกรณ์ (Kanchana Witchayapakorn)

รองศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Associate Professor, Faculty of Humanities, Naresuan University

(Received: September 20, 2021, Revised: October 18, 2021, Accepted: November 8, 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) ในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย 2) ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อผู้สอนในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย กลุ่มเป้าหมาย คือ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อผู้สอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มีความพึงพอใจโดยรวมในการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.42) และ 2) นิสิตมีความพึงพอใจต่อผู้สอนในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.49) สะท้อนให้เห็นว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐานของผู้สอน อันเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน ทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย

Abstracts

This research is a research-based learning management, in Literature Theory and Teaching Thai Literature of master's degree students, Department of Thai Language, Faculty of Education, Naresuan University. The objectives were to 1) study the students' satisfaction with the research-based learning management in the Literature Theory and Teaching Thai Literature course; 2) to study the satisfaction with the instructors in the Literature Theory course with teaching Thai literature. The target group is Master's degree students. Department of Thai Language, 2nd year, Faculty of Education, Naresuan University, 21 students enrolled in Literature Theory and Teaching Thai Literature Course, second semester, academic year 2020 and a questionnaire on student satisfaction towards instructors. The statistics used in the analysis were to find the mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.).

The results of the research showed that 1) Master's degree students Department of Thai Language, Faculty of Education, overall satisfaction in the research-based learning management in Literature Theory and Thai Literature Teaching. At the highest level ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.42) and 2) the students were satisfied with the instructors in the Literature Theory course and teaching Thai literature. At the highest level ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.49), reflected that the students were satisfied with the learning management by using research as the base of the instructors. This is a method of teaching and learning that is suitable for teaching at the graduate level.

Keywords: Satisfaction, Research-Based Learning Management, Literature Theory and Teaching Thai Literature

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามความสนใจ และได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง แนวคิดนี้ได้ถูกนำไปทดลองและใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยผู้สอนจะเลือกวิธีการจัดการเรียนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและช่วงวัยของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการเรียนรู้แก่ผู้เรียนมากที่สุด ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา เนื่องจากการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย เป็นการสอนเนื้อหาวิชาที่ช่วยพัฒนาทักษะการวิจัย การคิด การแก้ปัญหา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ ทศนีย์ บุญเดิม, 2547, น. 8) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง

การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานในประเทศนิวซีแลนด์ตามทฤษฎีของ Healey ซึ่งเป็นรูปแบบที่เชื่อมโยงการเรียนการสอนกับการวิจัย 4 ลักษณะ คือ 1) สอนจากผลการวิจัย 2) สอนจากกระบวนการวิจัย 3) สอน

การทำวิจัย และ 4) สอนจากการสัมมนาผลการวิจัย อันเป็นรูปแบบที่ผู้สอนใช้ลักษณะการสอนแบบสืบเสาะที่มีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่องที่ครูผู้สอนมีบทบาทในการใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด เกิดการศึกษา ค้นคว้า เกิดการค้นพบข้อเท็จจริง เกิดการสร้างความรู้ และการเป็นเจ้าของความรู้ของตนเอง ซึ่งบทบาทดังกล่าว ส่งผลให้คุณภาพของครูในประเทศนิวซีแลนด์ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติและส่งผลต่อความมีคุณภาพของการศึกษาที่ทำให้ประเทศนิวซีแลนด์ได้รับการยอมรับว่ามีระบบการศึกษาที่มีคุณภาพประเทศหนึ่งของโลก (สุภาภรณ์ มาชัยวงศ์ และคณะ, 2561, น. 12) นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจวิชาที่เรียนมากขึ้น โดยการใช้กระบวนการวิจัย การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม การให้ผู้เรียนศึกษางานวิจัยหรือนำผลการวิจัยมาเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะและมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมนอกห้องเรียน ที่นำมาสู่การวิเคราะห์และสังเคราะห์ (เกศรินทร์ โชคเพิ่มพูน และ ทศนีย์ เทียมถนอม, 2562, น. 70) ซึ่งเหมาะสมกับผู้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นอย่างมาก

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เนื่องจากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจะต้องเน้นที่การวิจัยเป็นสำคัญ ประกอบกับรายวิชานี้มีเนื้อหาที่ค่อนข้างยากและเป็นทฤษฎีสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์และวิจัยทางวรรณคดี และได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย เพื่อต้องการทราบผลความพึงพอใจของนิสิตเพื่อจะได้นำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อผู้สอนในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 คน
2. ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน และความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อผู้สอน
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 1 เดือน ระหว่างวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2564 ถึง 30 เมษายน พ.ศ. 2564

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning)

พวงผกา ปิณฑำเพ็ญ (2560, น. 62) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน (research-based learning) เป็นเทคนิคหนึ่งในการสอนเชิงสร้างสรรค์ถือเป็นหัวใจสำคัญของบัณฑิตศึกษา เพราะส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 รวมถึงสนับสนุนแนวคิดของการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ นอกจากนั้นยังให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกทักษะ กระบวนการคิด ทักษะการจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหาอีกด้วย อีกทั้งเป็นการพัฒนากระบวนการแสวงหาความรู้ที่ผู้เรียนจะได้พัฒนาและสร้างขึ้นในตัวเอง อันจะนำไปสู่คุณภาพของบัณฑิตที่พร้อมสำหรับสังคมฐานความรู้ต่อไปในอนาคต การเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนมีเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้กระบวนการวิจัย ซึ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและมีความหมายต่อตนเอง

ทิตินา แคมมณี (2548, น. 3) กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน หรือใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือกระบวนการสืบสอบในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา ด้วยกระบวนการในลักษณะของการวิจัยที่เป็นการแสวงหาความรู้ใหม่หรือเพื่อให้ได้คำตอบที่เชื่อถือ โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1) ขั้นระบุปัญหาการวิจัย ขั้นที่ 2) ขั้นตั้งสมมติฐาน ขั้นที่ 3) การพิสูจน์ทดสอบสมมติฐาน ขั้นที่ 4) ขั้นรวบรวมข้อมูล ขั้นที่ 5) ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 6) ขั้นสรุปผล โดยมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 แนวทาง ได้แก่

แนวทางที่ 1 ครูใช้ผลการวิจัยในการเรียนการสอนครูใช้ผลการวิจัยประกอบการเรียนการสอนเนื้อหาสาระต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนขยายขอบเขตของความรู้ ได้ความรู้ที่ทันสมัยและคุ้นเคยกับแนวคิดการวิจัย

แนวทางที่ 2 ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนการสอนการให้ผู้เรียนสืบค้นและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาระที่เรียนด้วยตนเอง

แนวทางที่ 3 ครูใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนการสอนครูใช้กระบวนการวิจัยซึ่งอาจจะเป็นบางขั้นตอนหรือครบทุกขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาตามความเหมาะสมกับสาระการเรียนการสอนและวัยของผู้เรียน

แนวที่ 4 ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนการสอนครูให้ผู้เรียนทำวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัย (ครบทุกขั้นตอน) ในการทำวิจัยเพื่อแสวงหาคำตอบ หรือความรู้ใหม่ตามความสนใจของตน

สรุปการจัดการเรียนรู้ด้วยวิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการวิจัยและการใช้งานวิจัยเป็นหลักในการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้นำแนวทางจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 แนวทางมาใช้ในการเรียนการสอน และใช้วิธีการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีทักษะการคิดและค้นหาคำตอบ เพื่อสร้างองค์ความรู้เป็นของตนเอง

2. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

พระมงคลธรรมาจารย์ และคณะ (2560, น. 6) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนว่า 1) ทำให้ทราบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาในหลักสูตร 2) ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้เรียนในแต่ละปีการศึกษา 3) ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เรียน

นาลิน เทียมแก้ว (2561, น. 5) กล่าวถึงประโยชน์ของการศึกษาความพึงพอใจ สรุปไว้ว่า 1) ทำให้ทราบผลความพึงพอใจต่อคุณภาพของการจัดการหลักสูตรหรือของหน่วยงาน 2) ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพของการจัดการหลักสูตรหรือของหน่วยงาน 3) ทำให้ทราบแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการหลักสูตรหรือของหน่วยงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสนับสนุนการเรียนการสอน ค้นคว้า วิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย (2558, น. 1) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาวิชาชีพรศต่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาวิชาชีพรศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานโดยภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

ยามิละห์ โต๊ะแม (2562, น. 26) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา การบูรณาการศาสตร์อิสลามกับศาสตร์ทั่วไปโดยใช้วิจัยเป็นฐาน กลุ่มประชากร ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการบูรณาการศาสตร์อิสลามกับศาสตร์ทั่วไปในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาการบูรณาการศาสตร์อิสลามกับศาสตร์ทั่วไปโดยใช้วิจัยเป็นฐาน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการบูรณาการศาสตร์อิสลามกับศาสตร์ทั่วไปโดยใช้วิจัยเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 6 ด้าน นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.66)

สรวงพร กุศลสง (2562, น. 63) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการใช้รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน และระบบพี่เลี้ยง สำหรับนักศึกษาครูสาขาการศึกษาปฐมวัย กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ชั้นปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 14 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจความพึงพอใจในการอบรม แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา แบบประเมินการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา และแบบประเมินความพึงพอใจของการใช้รูปแบบ ผลการวิจัย พบว่า มีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.51) สำหรับผลการประเมินการเรียนรู้ ด้านความรู้ ความเข้าใจในการเรียนรู้ ก่อนการอบรม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.61) และหลังการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.47) ผลการประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน และระบบพี่เลี้ยง สำหรับนักศึกษาครูสาขาการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.67)

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจคือ ระดับความรู้สึกที่พอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นจากบุคคลและกิจกรรมต่างๆ จะเป็นความรู้สึกเชิงบวกหรือเชิงลบก็ได้แล้วแต่การได้รับการตอบสนองตามความต้องการของบุคคลนั้นว่าจะเกิดความรู้สึกพึงพอใจมากน้อยเพียงใด และการศึกษาความพึงพอใจมีประโยชน์ใน 2 ลักษณะ คือ 1) เพื่อรับรู้ความ

คิดเห็นและความต้องการของผู้เรียน 2) เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ใน 2 ลักษณะที่กล่าวมาข้างต้น

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) ในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทยต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับความพึงพอใจมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 121) โดยมีเกณฑ์กำหนดค่าระดับความพึงพอใจ ดังนี้

5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

โดยแบ่งเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) ในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย จำนวน 10 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อผู้สอน จำนวน 7 ข้อ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning)

2.2 กำหนดประเด็น และขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้รับจากความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning)

2.3 สร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่ออกแบบไว้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาแบบสอบถามโดยกำหนดระดับความเหมาะสมไว้ 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

หลังจากพิจารณาความเหมาะสมแล้ว ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปพัฒนาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ซึ่งผลการประเมินคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) และแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.50)

2.4 นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่เลือกไว้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) ที่สร้างด้วย google form ให้นิสิตทั้ง 21 คน

3.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยหลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ย ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาของมาเรียม นิลพันธุ์ (2558, น. 196) ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

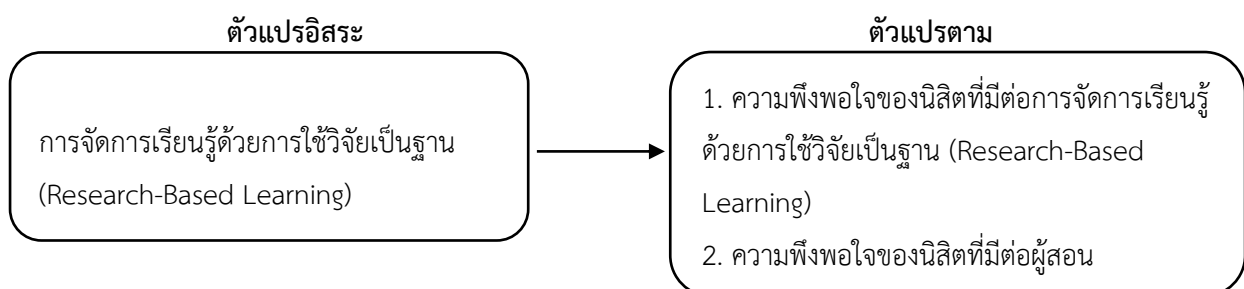
2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) สรุปได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning)

คำถาม	Mean	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่นำผลการวิจัยให้ผู้เรียนได้อ่านและเรียนรู้เนื้อหา	4.48	0.70	มาก
2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่นางานวิจัยให้ผู้เรียนได้อ่านและเรียนรู้กระบวนการวิจัย	4.48	0.70	มาก
3. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดและฝึกปฏิบัติ	4.56	0.51	มากที่สุด
4. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน	4.67	0.48	มากที่สุด
5. ความพึงพอใจต่อการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้จากบทความวิจัย/งานวิจัยเพื่อนำไปต่อยอดในการทำวิจัยของผู้เรียน	4.67	0.48	มากที่สุด
6. ความพึงพอใจต่อการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้จากบทความวิจัย/งานวิจัยเพื่อนำไปต่อยอดในปฏิบัติวิชาชีพครูของผู้เรียน	4.70	0.47	มากที่สุด
7. ความพึงพอใจต่อการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้จากบทความวิจัย/งานวิจัยเพื่อนำไปออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.74	0.45	มากที่สุด
8. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิจัยเป็นฐานที่ช่วยให้พัฒนาทักษะกระบวนการวิจัยของผู้เรียน	4.52	0.58	มากที่สุด
9. ความพึงพอใจต่อการตั้งคำถามหรือโจทย์ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการกระตือรือร้น	4.59	0.57	มากที่สุด
10. ความพึงพอใจต่อการวัดและประเมินผล	4.63	0.49	มากที่สุด
รวม	4.60	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 1 สะท้อนให้เห็นว่านิสิตมีความพึงพอใจในภาพรวมของการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้จากบทความวิจัย/งานวิจัยเพื่อนำไปออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ ความพึงพอใจต่อการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้จากบทความวิจัย/งานวิจัยเพื่อนำไปต่อยอดในปฏิบัติวิชาชีพครูของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47) ความพึงพอใจต่อการให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน

และความพึงพอใจต่อการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้จากบทความวิจัย/งานวิจัยเพื่อนำไปต่อยอดในการทำวิจัยของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.48) ความพึงพอใจต่อการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.42) ความพึงพอใจต่อการตั้งคำถามหรือโจทย์ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการกระตุ้นคิด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.57) ความพึงพอใจต่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดและฝึกปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.51) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานที่ช่วยให้พัฒนาทักษะกระบวนการวิจัยของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.58) ความพึงพอใจต่อการนำผลการวิจัยให้ผู้เรียนได้อ่านและเรียนรู้เนื้อหา และความพึงพอใจต่อการนำงานวิจัยให้ผู้เรียนได้อ่านและเรียนรู้กระบวนการวิจัย อยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อผู้สอนในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย สรุปได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อผู้สอน

คำถาม	Mean	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความเหมาะสมของบุคลิกภาพโดยรวมของผู้สอน (เช่น การแต่งกาย อารมณ์ คำพูด การแสดงออก)	4.67	0.49	มากที่สุด
2. ผู้สอนเข้าสอน-เลิกสอนตรงเวลา และใช้เวลาในการสอนอย่างเหมาะสม	4.73	0.46	มากที่สุด
3. ผู้สอนอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.60	0.51	มากที่สุด
4. ผู้สอนมีแนวทางและวิธีการสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและสนใจการเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.60	0.51	มากที่สุด
5. ผู้สอนใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับการสอน	4.53	0.52	มากที่สุด
6. ผู้สอนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมเนื้อหาในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบตามที่ชี้แจงไว้ในประมวลรายวิชา	4.53	0.52	มากที่สุด
7. ผู้สอนตอบคำถามได้ชัดเจน และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์	4.60	0.50	มากที่สุด
รวม	4.61	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 2 สะท้อนให้เห็นว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อผู้สอนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อผู้สอนด้านการเข้าสอน-เลิกสอนตรงเวลาและใช้เวลาในการสอนอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.46) รองลงมา คือ ความพึงพอใจต่อผู้สอนด้านความเหมาะสมของบุคลิกภาพโดยรวมของผู้สอน (เช่น การแต่งกาย อารมณ์ คำพูด การแสดงออก) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.49) ความพึงพอใจต่อผู้สอนด้านการอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย ความพึงพอใจต่อผู้สอนด้านการมีแนวทางและวิธีการสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและสนใจการเรียนอย่างต่อเนื่อง และความพึงพอใจต่อผู้สอนตอบคำถามได้ชัดเจน และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) ความพึงพอใจต่อผู้สอนด้านการใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับการสอน และความ

พึงพอใจต่อผู้สอนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมเนื้อหาในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบตามที่ชี้แจงไว้ในประมวลรายวิชา อยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.42) แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน เห็นได้จากการตอบแบบสอบถามของนิสิตความว่า “องค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้จากบทความวิจัย ทำให้ได้รู้จักวิธีออกแบบ วิธีการสอน และสื่อวัตกรรมการที่หลากหลาย สามารถนำมาปรับใช้ในการเรียนการสอนได้ เหมือนเป็นการเปิดโลกทัศน์ ทำให้ได้เรียนรู้เทคนิคใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้” และ “กระบวนการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียน อาจารย์จะใช้คำถามให้ผู้เรียนได้คิดหาคำตอบ ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา และผู้สอนมีการกำกับติดตามผู้เรียนอยู่เสมอ” สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2555, น. 138) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยวิจัยเป็นฐาน เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ การเก็บข้อมูล เพื่อนำเสนอประเด็นที่พบจะการศึกษาค้นคว้า ทำให้ผู้เรียนจะได้พัฒนาและสร้างองค์ความรู้ขึ้นเอง อันเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการศึกษากระบวนการวิจัย ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและมีความหมาย

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อผู้สอนในรายวิชาทฤษฎีวรรณคดีกับการสอนวรรณกรรมไทย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.49) ทั้งนี้เป็นเพราะผู้สอนมีการเตรียมการสอนและปฏิบัติการสอนเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกภาพ อารมณ์ คำพูด ท่าทีการแสดงออกของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน การอธิบายเนื้อหาวิชา และการตรงต่อเวลาในการเข้าสอนและเลิกสอน เห็นได้จากการตอบแบบสอบถามของนิสิตดังข้อความว่า “ผู้สอนจัดการเรียนการสอนได้ดีมาก สอนให้วิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน” และ “มีความพึงพอใจมากในงานวิจัยที่ได้ศึกษา สามารถนำไปต่อยอดในการทำวิจัย และการจัดการเรียนการสอนครับ” แต่จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อผู้สอนในครั้งนี้นับว่านิสิตมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า “อยากให้มีเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น” ซึ่งผู้สอนจะนำไปพัฒนาการสอนในครั้งต่อไป สอดคล้องกับ สุวรรณ จัยทอง (2562, น. 40-41) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อผู้สอนในรายวิชาหลักการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยผู้สอนนำผลการวิจัยมาใช้ในการสอนและการใช้กระบวนการวิจัยในการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.48) โดยในแต่ละด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรม และด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าบทบาทและความสำคัญของผู้สอน เป็นมีความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน โดยผู้เรียนมักจะสะท้อนความพึงพอใจออกมาเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการตามความคาดหวัง และเป็นการแสดงออกถึงความพอใจหรือไม่พอใจ โดยแสดงออกมาให้ผู้สอนได้ทราบและนำไปสู่การส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติการสอนที่มีคุณภาพ และเพื่อนำผลการประเมินความพึงพอใจไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุตามความต้องการของผู้เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-

Based Learning) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) เปรียบเทียบกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

เอกสารอ้างอิง

- เกศรินทร์ โชคเพิ่มพูน และทัศนีย์ เทียมถนอม. (2562). การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมทางการเรียนในรายวิชาการวิจัยด้านสื่อสารมวลชน สารการเรียนรู้เรื่องการทบทวนวรรณกรรม. *วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 13(1), 68-82.
- จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2558). การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมโดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 12(59), 1-12.
- ทิตนา แคมมณี. (2548). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- น้ำลิน เทียมแก้ว. (2561). *การศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2560*. มหาสารคาม: สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พระมงคลธรรมวิธาน และคณะ. (2560). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 13(1), 139-154.
- พวงผกา ปวีนบำเพ็ญ. (2560). การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 1(2), 62-71.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. นครปฐม: ศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยามี่ละห์ โต๊ะแม. (2562). การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน รายวิชาการบูรณาการศาสตร์อิสลามกับศาสตร์ทั่วไป สำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. *วารสารอิสลามศึกษา*, 10(1), 26-38.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทัศนีย์ บุญเดิม. (2547). *การเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรวงพร กุศลส่ง. (2562). การพัฒนารูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน และระบบพี่เลี้ยง สำหรับนักศึกษาครู สาขาการศึกษาปฐมวัย. *วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร*, 21(1), 63-78.

- สุภาภรณ์ มาชัยวงศ์ และคณะ. (2561). การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานในประเทศนิวซีแลนด์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 8(1), 12-22.
- สุวรรณา จ้อยทอง. (2562). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงผลิตภาพรายวิชาหลักการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 9(1), 31-46.